

درگاه

اون بش کونده برنشر اولنور

۲۰ توز ۳۳۷

نومرو : ۷

برنجی سغه : برنجی جلد

ادبیات تاریخی

نیم

۲

«نیم» که داماد ابراهیم پاشایه انتسابی تاریخی «صنائف الاخبار» مقدمه‌سند قولا بقله بولایلیز .
براده : «مساعده طالع دستیار و بخت و ستاره مددکار اولوب صلح و صلاح اشناسنده بر قصیده بلیه ابله تصدیق سردولترینه جرأت و مطلب مستندانده بدی عرض خاکبای سعادتری قیلنمشدی . «دینلرکنه کوره ندیک ، داماد ابراهیم پاشا ابله ، بساروخی مهادده سنک عقدندن صوکرآ تماسه باشلادیفته حکم ایدیلر بیلیر . نته کیم ندیم برقصیده‌سندده :

بمجدالله بنه فیض و صفا شامل جهان اوزره
جهان آثار حکم صلح ابله امن و امان اوزره
زمان رزم یکدی شمدی وقت بزمدر سوبلک
چن نقش ایلسون نقاشلر پشت کان اوزره

خدوایا سنکه ایتدک بویه خدمت دولت و دینه
دعای دولیک فرض اولدی الحق انس و جان اوزره
کایدوب حمای حرب و فتنه قبل الضحج بخران
قریب اولشدیکم قصد ابله جان جهان اوزره
قیلوب اخلاطی قصد ییجل تحریک اولشدی
خلل طاری مزاج دولت اسلامیان اوزره
بمجدالله هله سبابه بقراط تدبیرک
عجب وقتنده دوش اولدی اونیش ناتوان اوزره
عجب قانون مقبول اوزره ترتیب علاج ایتدک
عجب مرهم قودک دالاردک زخم نهان اوزره
بنه قیلدی خدا ظل ظلیل رأفتک مدود
مرحج قیلدی ذاتک خسر و جشیدیان اوزره

دیور . ندیم برقصیده‌سندده ، یوتاری به نقل
ایتدیکمز مصرعلری تعقیب ایدن بیتارله داماد ابراهیم
پاشایه «مطلب مستندانده بندگستی عرض» ایدیور .
بوندن ، قصیده‌ک ، ندیم طرفندن اجد نالک دامادینه
تقدیم اولنان ابلک قصیده‌لردن بری اولدینغی استدلال
ایده بیلیرز . شوخالده قصیده‌ده صلحدن ، وزیراعظمک
مملکتک سکون و حضورینه خدمتندن بحث ایدلسی
ندیک ابراهیم پاشا ابله آنجق بساروخی مهادده سنک
امضاسندن صوکرآ تماسه باشلادیفته دائر اولان
حکمری تأیید ایدر .

ندیم ، داماد ابراهیم پاشایه تقدیم ایتدیک ابلک
قصیده‌ک مکافات آلتجه یونکله اوزون مدت سرمت
قالدی برزمانلر :

خدوایا برسوزم وار آنی داخی سوایم باری
چو هاروت ابلکن سرنکون کاکلی بنان اوزره
که اولدی بر وثیق الطرح نظم برقصیده مکم

ایدر اثبات فضل انوری نکتته دان اوزره
باسنده ای خدیو محترم اعظمین اثبات
کمال فضلک شه سنجر خالد آشیان اوزره
او ایتش انوری به سایه سن مدود دوشوزی
سنکده سابه لطفک ندیم نکتته دان اوزره
زمان دولتکده بن هاله بلم سن انصاف ایت
سهر اولق سزای اهل طبع امتان اوزره
سوزم کوهر دیزرکن سنه جورابه لایقی
اکم الماس بن سینده زخم خونچکان اوزره
سنک کبی خریدار متاع معرفت وارکن
قاله کالای نظم دوش دلال زبان اوزره
نسیم رأفتک اولسون مددرس قالسون لطف ایت
کل کام پریشان پنجه باد خزان اوزره

*

اود کاو لطف و کرم کوردی حضرتکدنکم
اولاطی کورمدی ابر بهاردن کارار
ندیم کندی قولک کندی مستندکدر
اونومه ذره کی ای آفتاب فیض آثار
حمایت ایتکه سنک برنار چراغکدر
تعرض ایلسون روزکار بادرکار
جهانده سن کی مشفق افندیسی وار ایکن
بازق دکلای قاله بویه بیکس و بیکار
مقید اولیه برکار ابله بوعلامده
ایده درونخی سودای خامله آزار

دیه حمایه سنی ایسته‌دیک ابراهیم پاشانک لطفه
مظهر اولقدن صوکرآ :

بمجدالله که اولدم دولتکده مطلبه نائل
چراغ ایتدک عنایتله ندیم زار شیدایی
نه وجه اوزره صدور ایلر اقدام شمدی فرمانک
درکدن دور اولوب قیلسونمی سنده رام‌بایی
ولی نعمت ایدکامحسن افندسن
ندر امرک بیور ای زیب صدر کار فرمای

مصرعلرله ولی نعمته شکران بورجی اوده‌بور ،
سوینجی آکلاتیوردی . دینله بیلیرکه ندیم ، بوندن
صوکرآ قلنی ، حیاتی تمایله نوشهرلی ابراهیم پاشانک
طالع واقبانه باغلادی . قصیده‌لرینک هان جله‌سندده
وقسم اغزلارنده بو حقیقت هر طرفیه درحال کورباور .

خدوایا مکارم پروا صدرا جهاندارا
خدا کوسترمش سنسز بزده اول صدر اعلائی
جناب حضرتک دولته اول صدره ایدوب تشریف
ایلدن امن ابله آسوده تدبیرک برایایی
دعای عز و جاهک ذمتده فرض بلشدم
ایدردم روز و شب مدحکله مجلسارده کویایی
بودفه برکرمده ابلک کیم حاجز الحق
نکلو ایلم احسانک وصفنده اطرای

بنی احیا قیلوب فیض دم جابخش لطفکله
نمایان ابلک آثار انفس مسیحایی
چراغ ایتدک بنی دایم سنکده ای کرم الشان
چراغک روشن ایلسون دیاده مهر مجلایی

*

گروه اهل هنر رأفتکله سیر اولدی
کال لطفک اولوب جله به ولی نم
بوعبد کتری خود فرط لطف و احسانک
میان اهل سخن امیره ابلدی آدم
قرین رأفت الطافک اولده هرروز
رهین منت و احسانک اولده هر دم
تمام تاب جلا ویردی فیض مکرمک
کقالمدی سرمو خاطرنده کرد الم
اورتیه غرقه بحر مکارم ایتدک کم
هجوم شریله دیتیم بیان ایدهم

ندیم کندیسنه بوسر بولیتی ، داماد ابراهیم پاشایی
اوکا قارشلی طمعکارلننده افراطه سوق ایتدی .
فی الحقیقه صدرا تترک ابلک سنه‌سندده رؤس خارج‌له
تعلیف ایتدیک ندیمی ، بالخاصه «۱۱۳۲» دن صوکرآ
بوسر بون یاشندن آیرمانغه باشلادی . هر وسیله ابله
خنده‌ک توجهی باشقا بر صورتله اظهار ایتدی .
«۱۱۳۰» ابله «۱۱۳۲» آراستنده ندیم رسمی
دیگر برخنه‌له توطیف ایدلرکنه دائر تاریخی معلومات
بو قدر . عهدده سنه رؤس خارج توجهندن صوکرآ
ابراهیم پاشا طرفندن ندیمه تودیم اولنان ایکنجی
وظیفه ، منجم باشی تاریخک تورکیه به تقلیدر . بومهم
ایشی اوکا و برمس ، پاشانک ، ندیم فکر و علمنه
اعتمادی کوسترن قوتی بروقیه در . منجم باشی
تاریخک ترجمه‌سندده نم‌صورتله مأمور ایدلرکنی «صنائف
الاخبار» مقدمه‌سندده ندیم بالذات شویله آکلاتیور :
« صنوف علوم و معارفه میل و رغبتی کامل باخصوص
سلاطین عظام و خواقین کرام و وزرای فغانم حضرتانه
الزم لوازم اولان فن تاریخه بالطبع مائل اولغله
برکون مجلس شریفارنده سابقا خالد آستان سلطان
محمد بن ابراهیم طاب مشواها زمان سعادتلرنده رئیس
المجمعین اولان ذوفنون خوشیار ثالث نصیر کوشیار
رصد شناس فضل و هنر مراد دقیقه‌دان باریک نظر
«مرحوم درویش احمد افندی» نک جمع و تسوید
ایتدیک صحائف الاخبار نام تاریخک مذاکره‌سی کنذران
ایدوب اولکونه برکوه نایاب کنج صدف‌سودده
قائق ناسزا و اولکونه بر نقش عبقری ابله مسفحات
ایام نقش اولاق ناروا کورسکله اول مجموعه نفیسه‌ک
شروع و انتشاری اولاق ایچون تکلفات منشیانه دن
ساده ترکی لسانه نقل و ترجمه اولمه‌سن اراده بیوروب
اول خدمت جلیله‌ی بوندلرینه امر و فرمان کله کوشه
فخر و مباهاتی موازی فرق فرقدان بیورملرله اطاعت
و امتثالنه بیگ جان ابله مبادرت و واشبو بیگ یوز
اوتوز ایکی سنه‌سی جاذی‌الآخره‌سندده خدمت ترجمه
مباشرت اولندی . »

ندیم ، صحائف الاخباری ترجمه به باشلادی
سنه قوتی بر موقع وشهرت صاحبیدی . تذکره سنی
« ۱۱۳۳ » ده یازمه باشلاری « ۱۱۳۴ » ده اتمام
ایدهن دورک قاضی عسکر لرندن سالم افندی : « حالا
طریق علیه مدرسین کرامدن و کروه جلیله میانه سنده
ارباب کلاک معروف و بنام لرندندر . اگرچه آناری
رونق بخش مجموعه شعرا و گفتاری بالجله معلوم
طرا اولدیندن مشهور جله اناام ومشهود خاص
وعامدر . آنجق بوجه جلیله کسب شرف جدید انیون
بوسمه بطوغه دا اولندی . « دیورکه بوسطر لرندیه
اوصیر لرده ویریلن قیمت واهیتی کوسترمسی اعتبارله
چوق شایان دقتدر .

صحائف الاخبار ترجمه سنه نه قوتی و اتمام ایستدیکی
وترجمه نه زمان اکیال ایستدیکی سوبله بن برویقه به
مع الاسف مالک بولموروز . شوقا دارکه بوترجمه به
صیریز لقله انتظار ایدهن داماد ابراهیم باشا ، کتابک
تورکجه نقله چالیشدنی ائشاده ندیمی ، تشویقندن
کیری قالدوردی . نهایت ترجمه ای اکیال ایستدیکی خبر
ویردیکی زمان باشا ، ندیه ، کندی کتبخانه سنسک
حافظ کتبخانی لایق کوردی . بوزده ایستیدن
ندیمک سو نیجه نهایت یوقدی :

ای قدسیان امان بکا امداد وقتیدر
برحیرت آلدی ناطقه مک تاب و راحت
بالله کلک شوخه امداد ایدک بر آرز
وصف ایلم افندمک احسان و همت
اطمن نه کونه وصف ایدهم بن نه سولیم
بلم نیجه ادا ایدهم شکر نعمتن
احسان ایلوب کرم بیوروب همت ایلیوب
لطف ایستدی بنده سینه کتبخانه خدیت
اول خدمت جلیله افندم خدا بیلور
چوقدن چکردی خاطر آزاده حسرتن
.....
وقتکه ایردی کوشه بوزده ایلم
امضا افندمک کرم هم کرامتن
معلومک اولسون ایستدی افندمک بنده که
لطفک مروتک کرمک بولدی غایتن

محمد مراد

تأشاش

نمایش ملی

اعتراف اتمک لازم درک : مملکت ، سنه لرجه
توکل کولاری آلتنده سینه سینه یانان بتون حیاتیته ،
کچر دیکز شو قورقوج دورده رغما جوشتون بر
برکان خالده اظهار اییدیور . اوج ، بیش سنده
علم وصنعت بولارنده صره صره اوزانان ذکا خزمه
لری غریک کوزلرینه تورک وارلفنک فیض و بدعت

اثرلری دو کور بواثرلر ، تاریخ بلاقلرینه برآزاده
معجزه سی حالده انتفاش ایقیدر .

بزه بواسطه شانی بخش ایدن مثاللری ، حقیقی اولدنی
کبی ولایق اولدنی قدر اهمیتله سزوب تقدیر ایدنلر
هره انکی شعبه حیاضده کوره بیلرلر .

عزیز یوردنیک و شان عصرلری آلتده طوتان
ملی حیاتیته استخلاصی ایچون حرب وجدال بیدارلارنده
خارقه لر بارانان تورک ، اجتماعی حیاتیته ایچنده علم
وصنعت جبهه لرندده عیبه باشارچی و یارایچی ایمانک
پایانسر افتارینه اوتقی بکسه انکه باشلادی .

بزه بوسطر لارک ایچنده یالکیز تاشا صنعتیه مشغول
اوله جغیز ایچین موضعه عزمک حدود موضوعه سنی
آشمندن چکیزلرک یالکیز افکار ومشاهده لرینک
خلاصه لرینی تطبیق وثبیت اتمک چالیشم .

[بو مقدمه یی باقمندن مقصدغه کلیمه : ملنلر
عالی ایچنده بزهده یشماق ، سربسته یشماق حقی
ویرن و او خندن کلان علوی بر قوتک بیکه لیتی
حرکتلاری میاندنه صنایع نفیسه ایچون دهه سحرلی برجه
روز کاری کتبخانه کزی تیزیز و تهییج اتمکده در .
بو حقیقی کوچوک ، متواضع فقط کوکس قبارتان
بر مثال ایله اکلایق وضو کراد اصل صددر اولان
تاشا حیاضلرک ملیت جریانی ایله نه درجه ونه صورتله
مشغول اولدینقی تطبیق اتمک اولاجق .]

کینارده والای باقمیزلرک برکوشه سنده اسکدارده
برحاله چکک لوش و معوج سواقلرینک برستنده بر
.. سبق مسامره سنده دعوتل ایدک .. مسامره یی بر
آوروپا شهرنده صنعت موسیقی تعلم ایدن کنج بر
وطنداشمز کندی منفعتنه ترتیب ایش .. قواسردن
ماعداه مختلف پارچهلر و سولرله سولسندن نهایت
سینه ما ایله ختام بو مسامره مک هیچ بر نقطه سنی
انتقاده یانیمه چکین ..

بتون سربلرینی ، بالخاصه کنج موسیقی صنعتکار
لرینی - نالوصی و محی الدین بکاری - تبریک ایدر ،
بوراده آلفیشلار .

بز یالکیز اوراده « غریق » دن « موزار » دن
« شوبه » دن انتخاب ایدیش پارچه لری دیکارکن
عسسه سزلی اورپرتهن انطباعلری افاده اتمک
چالیشه جغز .

هرشیئدن اول شوراسنی خبر وره لم که مسامره
مسالونی اتخا اوزانان بنا اوله سواری قیشله لری
مشتلاتندن بولنان بر آخور ایش ! [اوت محترم
قارش قارلرم ، اوراسی بر آخور ایش !] ایستر
ذوق وشطارت احتیاجندن ، ایستر صنعت وتماش
لروندن دیکیز ، هر حالده مقبول وخیرکار بر
« احتیاج » دن دوغمه بر تشبیه بر سواری
قیشله سی آخورینی بر تاشا صالونی حاله افراغ
اییدیور . وصو کرا اوراده غریک که شهروانلرینک
اثرلرینی دیکلرین بر تورک ، قارشیشنده ادیب
وزیر بر هیئت بولویور . غرب وشرق اسانده
موسیقیسی بو آخورک صحه اتخا ایدیلن برکوشه سنده

برله شور وایکله شور . صنعتک نفخ ایستدیکی آسپی ،
بدیی ذوق واحتیاجله محول بر زمره سامعین او
صالون اتخا ایدیلن قسمند بر صنعت آیینی اجرا
ایدر کی سسبز بر وجد ایچنده طوبلانیور ..

ایشته او اسکی آخورده صف ، صف دیکلرین
خلاق ایچنده بر کوشه ده بنده امثالسز ، درین
بر ذوق ایله بتون روح موسیقیک غازه هیجانته
صاردلی ، سسبز وعادتا نفسسز بر حالده دیکارکن

کندی کندیه « هیچ شبهه سز ، دیوردم . یکی
نسل صنعتک قیمت وقصدیتی تقدیر ایدمک . « اوت ..
دیارلارنده الاکن بارکیر جیفه لرینک ایزلری دوران
او ملوت قشله آخورنده موسیقینک سحرینه تودیم
هویت ایدن گنجلاک بکا بو قوتلی امید تلحقین
ایدیوردی . فی الحقیقه حرب وضرب مناسبتیه
آوروپا مدنیتی بقیندن کورن واورنک آلان صوک
نسل صنایع نفیسه ایچین جوق درین بر علاقه کوستر بیور ،

صنعتی که مهم بر مؤسسه اجتماعیه تاقی اییدیور .
یالکیز بتون بدیی صنایع شعبه لرینک ملی تربیه ده
چوق کسکین بر روی اولدنی اوتوتولاملیدر .
ملنلرک حرب وسکون سنده لرند دوغوردنی صنعت
اثرلرینه باقیله جق اولورسه بو حقیقت درحال
تظاهر ایدر . آلتیاده دهه ، فرانسه دهه حرب
دوره لرند کرک محنه لرده ، کرک مشهرلرده اکثریتله
یالکیز مملکتک کچر دیکر صفحه لرله علاقه دار - اک
ملی اثرلر - ومتعاقب سنده لرده ایسه نه خریدن ،
فقط دوغوردنی فاییدن باحث اثرلر میدانلرک
بوده نه مملکتک کچر دیکر بر یکی ساقیه ویا اختلال
صفحه سنده عائد اولقله برابر دها عمومیه شیر وبتون
بشرینه خطاب ایدر شیکلدر .

بتون بو اثرلر حرک لهنده ویا علیهنده فقط
هر حالده اولای یوردنیک اثرلرینی نقش وترنم ایشدر .
بونک ضروری ولزم بر حال اولسنه رغما بزه بو
خصوصده کی لایقیدی مع التأسف کثافتندن نک آز
غائب ایدر .

بوراده همان شکران ایله قید ایدهم که محاربه مک
مملکتیه آشیلادینی آجیلردن اک زیاده ایچین ایچین
سیرلایان وحس ایستدیکلری درین انطباهلری اثرلرینه
عکس ایستدیرن رساملرین اولشدر . کرچه صنعتکارک
رومی و آتی هیچ بر قیده مربوط اولایه جق ،
لکن سینه سنده دوغوب یاشادینی مرق و محیطک
کچر دیکر احوالین هیچ بر حصه انطباع والهامده
رام اولایه جقمی ؟ باخصوص بوله بر اثر الهامک ده
زیاده نافع اوله جندی ده دوشونولورسه بوندن
صنعت اثرلرینک مطلقا مفید اولسنی ایستور معناسی
چقارتیلاملیدر . یالکیز صنعت اثرلرینک دوغوردن
دوغرویه کندی بنگلرک سسی ، کندی روحک
معکس اولسنی ایستوروز . ایشته آراشدیرمق ایستدیکز
نقطه به کلک . مجبای بزم تاشا سنده بزم روحک